

Dobrý den

Vánoční povídka

Jednou tuhle někdo zaklepal na moje dveře. Byli tři. Dva muži a jedna žena mluvili velmi měkce. Nejprve jsem nerozuměl, ale za chvíli jsem si přivykl na jejich melodii. Byli to Poláci. Rozuměl jsem každé jejich slovo a oni - zdálo se mi - mně. Byli to Poláci z města Wrocław. Vyprávěli mi, jak se jim líbí kino a kinokavárna a že se chystají předvánočně navštívit Svitavy - plný autobus Wrocławanů - a do kinokavárny na čaj. V neděli 14. prosince. Odpoledne. Nerozuměl jsem přesně, proč chtějí zrovna navštívit kino. Začali vyprávět o Oskaru Schindlerovi. O tom, že přijedou, aby viděli město, kde se narodil. Ale proč to kino?

Seděli jsme v kinokavárně. Domlouvali jsme kdy přijedou a v kolik hodin a tak vůbec. A jestli bych jim neukázal sál kina... A v tu chvíli mi to došlo - oni přijedou do Svitav, aby navštívili místo, kde jsme hráli film Schindlerův seznam - tedy - kde byl poprvé v České republice uveden film Stevena Spielberga Schindlerův seznam! Tak jsme zašli do sálu oni chválili a byli jako by dojatí - zvláštní - nedovedu to přesně popsat...Pořád jsem si říkal: je to jenom kino - sedadla, plátno, opona, každý skoro druhý den jiný film.

Rozloučili jsme se venku před kinem. Poděkovali měkce: v předvánoční neděli určitě přijedou! V kinokavárně čaj a začátek filmu Schindlerův seznam na videu. Potom posezení v sále kina a film dohrají v autobuse cestou domů do Wrocławu. Odešli do tmy. A já si říkal, jestli se mi to třeba jenom nezdálo.

A to je všechno. Možná si říkáte, že tohle není žádná vánoční povídka. Ale věřte mi - lepší neumím.

Hezké vánoce

Petr Mohr

P.S. Film Schindlerův seznam byl poprvé v České republice uveden 9. března 1994 v předpremiéře ve svitavském kině Vesmír. Za čtvrt roku to už bude deset let!

Vánoce ve Svitavách

Když jsme v roce 1990 začali v muzeu organizovat vánoční akci především pro děti, netušili jsme, že ve Svitavách natolik „zdomácní“. Pro mnohé rodiny s dětmi se stalo tradicí přijít si do muzea upéct cukroví (i když doma je pečeme taky), ozdobit perníček (i když doma si je zdobíme taky), udělat si různé vánoční ozdoby (i když ve školce a škole je děláme taky), nakoupit si drobné dárečky (i když ....), ale hlavně nadýchnout se už na začátku prosince vánoční vůně a atmosféry. A taky se zastavit v předvánočním shonu (vždyť kam spěchat, když ten čaj s cukrovím tak chutná?).

Letos pro Vás máme v neděli 7. prosince malé překvapení. Vánoce v muzeu jsme přejmenovali na Vánoce ve Svitavách, protože se z muzea plného betlémů, cukroví a perníčků „rozprostřely“ nejen do kinokavárny, kde se budou opět od 10 do 16 hodin promítat filmy pro děti, ale hlavně do Ottendorferova domu, který ožije zpěvem dětí, nabídkou drobných dáreků a provoní čajem s rumem a vánoce. Děti si tu budou moci vyrobit vánoční ozdoby, prostě vánočně pobýt. A tak propojíme tři svitavské kulturní domy - muzeum, Ottendorferův

dům a kinokavárnu a v každém z nich nabídneme něco, co Vás potěší. Možná Vám připomeneme, že Vánoce jsou opravdu za dveřmi.

Blanka Čuhelová

Od nepaměti k současnosti - XXVI

Milí, odpočínme si, alespoň na chvíli, od strohé vyprávění o dějinách města. Pojďme se naopak podívat, jak žili lidé v době předvánoční kdysi v minulosti. Oprašme některé zmínky o zvycích a obyčejích, které v tomto kraji byly dodržovány. Snad vás to potěší a možná i inspiruje.

Úplně na sklonku listopadu se slavil svátek sv. Ondřeje, patrona rybářů, řezníků a provazníků. Tento svátek byl obklopen věštebným tajemstvím a vedle Štědrého dne se považoval pro věštění za nejvhodnější. Sv. Ondřej byl totiž i patronem nevěst a není tedy divu, že v den svátku se mladí lidé mohli seznámit se svým osudem. Stojíce zády ke stromu, házeli slaměný věnec do větví. Zachytil-li se tam, pak bylo jisté, že do roka nezůstanou svobodní, spadli-li, bylo nutné pokus opakovat. Počet nezdařených pokusů určoval počet svobodných let. Hrozí vám ale i to, že můžete být zcela neúspěšní a skončíte svou kariéru sice jako zdatný manažer, ale budete starým mládenkem či starou pannou. Pánové si mohli také *lít olovo*, kde ze vzniklého patvaru mohli zjistit své povolání. Také se věštilo z krabiček od sirek, do nichž byly vloženy chléb (symbol majetku), myrta (symbol svatby) a hlína (symbol smrti). Inu, každé věštění má svoje riziko. Také se házelo pantoflem. Dívka, sedící zády proti dveřím, hodila svým pantoflem, ale pozor! Musela jej před tím nosit na pravé noze. Pokud dopadla bota špicí proti dveřím, čekala ji svatba (nebo ji i mohli vyhnat z domova). Při vašich pokusech však pamatujte, že skleněná výplň dveří není nerozbitná. Také se o půlnoci třásko plotem. Dívka si vyhlédla místo, kde se stýkají tři ploty. Za tichého mumlání veršovaných průpovědek (alespoň v němčině to verše byly) zatřásla plotem a poslouchala. Uslyšela-li štěkot psa a identifikovala stranu, ze které přichází, pak si mohla být jista, že odtud přijde i její ženich. Psů je dnes dostatek,

a tak je pravděpodobné, že dívky budou úspěšné. Je však lépe vybírat si ploty pevnější, místo ženicha může přijít majitel pozemku. Také dívky mohly naslouchat pod rozsvíceným oknem. Uslyšely-li v hovoru „ano“, pak se vdaly, když zaznělo „ne“ musely počkat ještě jeden rok. Pověstnou třetí variantou bylo zaslechnutí povyku dětí. Takový případ končil u svobodného mateřství. Obecně bych tuto věštbu nedoporučoval, můžete zaslechnout něco, co byste ani slyšet nechtěly. Koneckonců mohly dívky i o půlnoci spatřit ve vodním zrcadle tvář svého vyvoleného. Zajímavé bylo i *mačkání postranic u lože*. Taková dívka si před spánkem klekla u lůžka a vší silou stiskla postranici. Po modlitbě se odebrala ke spánku a výsledek se dostavil. Ve snu se jí zjevil hoch nejmilejší a potom ji patrně probudila bolest ruky.

Poté se slavil advent. Čtyři týdny před Štědrým dnem věřící se těší na příchod Spasitele a ti ostatní se připravují na nejkrásnější svátky v roce. Hospodáři na Hřebečsku vyřezávali chybějící figurky do betlémů, zdobily se adventní věnce. Kolik týdnů, tolik svíček, ty se postupně zapalují, protože světla ubývá. Rozžihání svíček mělo i symbolickou náplň: společně s příchodem Krista na svět znamenalo i přemožení temnoty. Zelené chvojí věnce připomíná život uprostřed tiché přírody, kruh je symbol pro společenství. Původní adventní barva je fialová, která připomíná kněžské roucho, ale pro svou vzácnost byla v minulosti nahrazena dostupnější barvou červenou.

Po venkovských domech chodily „Barborky“, připomínka svátku sv. Barbory (4. prosince). Ženy a dívky oděné v bílém rouchu se zahalenou tváří obdarovávaly děti ovocem, nebo je trestaly metlou. Toho dne se také řezaly třešňové větvičky, které doma ve váze měly do Štědrého dne vykvést. Když rozkvetly, byla svatba na spadnutí, komu

ne, toho čekala smrt. Sv. Barbora také přilepšovala horníkům na Hřebči, jichž se ujal majitel dolu a zval je na večeri. Horníci chodili ve slavnostních uniformách po vsích.

O sv. Mikuláši (6. prosince) vypráví legenda, že jako myrský biskup obdaroval penězi zadluženého otce se třemi dcerami. Proto v podvečer navštěvoval Mikuláš, oblečený do kněžského ornátu, děti. Doprovázeli jej anděl a čert. Ten chrastil řetězy. A jak už to tak bývá, hodné děti byly obdarovány pamlsky, když odříkaly Otčenáš, zlé byly donuceny přednést veršovanku a nedostaly nic. I když v botách, punčochách a na talíři za oknem ráno každý něco našel.

Na sv. Lucii (13. prosince) *zůstane den stát*. Lucie se stala patronkou prádlen, švadlen a krejčích. V tento den dotyčné nesměly vykonávat svou práci. Po všich chodily ženy v bílých pláštích s velkým dřevěným nožem a strašily děti, že rozpárají břicho tomu, kdo se v adventu nepostí. Tady pozor! Hospodář si měl udělat stoličku z dřevěné desky, v níž byl suk. Ten se potom vyrazil a o Mši sv. na Boží hod se měl zhotovitel juknout děrou na sousedky, aby poznal, která z nich je čarodějnice. V tom kostelním příšeří, to mohla být netušená zjištění.

V den narození Spasitele se opakovaly svatoondřejské obyčeje. Ráno se chodili lidé mýt k potoku nebo ke studni, aby byli zdraví. Byla to doba přísného postu, však znáte ono pověstné zlaté prasátko. Na druhé straně chodila zlá Perchta s vrtákem na břicha těch, kteří post nedodrželi. Během dne se stavěly jesličky a zdobil stromček (v českých zemích od roku 1812 jako z Německa importovaný zvyk). Pozornost se věnovala vánočnímu pečivu a přípravě jídel k večeri. Na jejich dokonalosti závisel zdar v celém dalším roce. Večeře se sestávala ze 6 až 12 pokrmů - ze zeleninové nebo zelné polévky, kuby (kroupy a sušené houby), hrachu, sladké kaše vařené v mléce, čerstvého a sušeného ovoce, ořechů a později přibyl kapr, jehož šupiny byly neméně důležité. Zbytky jídla se nechávaly na stole pro „andělíčky“ a „dušičky“. Počet sedících u stolu nesměl být lichý, nesmělo se od jídla vstát, i kdyby někdo bušil na vrata. Hodovat se začalo, když vyšla první hvězda. Pamatujte na jeden volný talíř se schovaným penízem pro náhodného hosta. Pak, až rozbalíte nadílku, rozkrojíte jablko pro štěstí, lijte olovo, házejte střevíčkem, sledujte stíny na zdech (musejí mít hlavy), pouštějte lodičky ze skořápek. A až půjдете pro dřevo do kamen, spočítejte polena. Když jich bude sudý počet, čkejte svatbu, když ne tak námluvy s vdovcem. Nezapomeňte zaštourat hráběmi v kurníku a poslouchajte, co se ozve. Když kohout, tak si rezervujte svatební termín na radnici. Slepice je bez následků. Přeji vám vše dobré.

Radoslav Fikejz

Pozvánka na výstavu

Nad Betlémem vyšla hvězda

- regionální expozice betlémů
30. 11. 2003 - 11. 1. 2004

Když jsme se v loňském roce o Vánocích v muzeu rozhodovali o uspořádání velké výstavy betlémů na konci roku 2003, přemýšleli jsme, jak velkou oblast obsáhnout. Určitě region bývalého okresu, tedy Svitavy, Poličku, Litomyšl, Moravskou Třebovou. A také nejbližší okolí, které je svým betlemářstvím známé - Českou Třebovou, Lanškroun, Ústí nad Orlicí. V průběhu letošního roku jsme navázali velmi dobrou spolupráci s poličskou a pardubickou pobočkou Českého sdružení přátel betlémů, a tak se na výstavě objeví také betlémy z Pardubicka.

Když jsme začali připravovat tuto výstavu, zjistila jsem, že historie betlémů je starší, než jsem tušila. Víte, že lidové jesličky a betlémy jsou mnohem starší než vánoční stromek a po mnoho let je renomévaní i lidové řezbářství ztvárňovali v mnoha variantách? Stavěly se v kostelích i domácnostech. I ti, kteří je stavějí každoročně, většinou ani netuší, kde se tato tradice vlastně vzala. Údajně alexandrijský myslitel a letopisec Origenes (185-254) navštívil místo Kristova narození a popisuje jeskyni, v níž byly jesle. Od této doby se občas v pramenech objeví zmínka o jesličkách, mezníkem ve vývoji stavění betlému je však rok 1223, kdy chtěl sv. František z Assisi přiblížit lidem, kterým nebylo dopřáno navštívit Betlém, betlémskou událost a postavil dřevěné jesle přesně podle Písma v jeskyni na hoře Alvernia, nedaleko obce Greccio v dnešní Itálii. Zde, vedle jesliček, byla sloužena štědrovečerní Mše svatá. Kult jesliček začal trvale provázet symboliku Vánoc.

K nám tento zvyk přinesli otcové jezuitského řádu. Nejstarší jesličky v Čechách byly postaveny snad v roce 1560 v kostele sv. Klimenta v Praze. Zvyk se rychle

yšířil do dalších měst, kde byly stavěny v kostelích a církevních budovách (Olomouc 1569, Litomyšl 1580, Kladsko 1628, Jičín 1630 ...).

Východní Čechy patří k oblastem se starou betlemářskou tradicí. I v zahraničí jsou známé jesličky z Třebchovic, Králic, Poličska, Ústeckoorlicka, Českořebovska a Svitavska. V našem kraji je dodnes řada historických betlémů uchovávána v rodinách, kostelích i muzeích. Začínají se však objevovat také noví tvůrci betlémů (malíři, řezbáři, keramici), betlémy vznikají z různých materiálů a jsou různých podob. Mezi betlemáři jsou také sběratelé betlémů - především papírových. Vždyť betlémy malovala řada našich renomovaných

umělců, jmenujme alespoň Mikoláše Alše, Josefa Ladu, Cyrila Boudu, Marii Fischerovou-Kvěchovou.

Ve Svitavách se betlém objevil poprvé pravděpodobně po příchodu misie dvou členů jezuitského řádu v roce 1612. Prvním svitavským, prameny doloženým autorem betlémů byl místní rodák, barokní sochař **Georg Anton Heinz**, autor sochy sv. Jana Sarkandra na Brněnské ulici ve Svitavách. Jeden z jeho umělecky zdařilých barokních betlémů se dnes nachází v majetku vídeňského muzea lidového umění. V 19. století zaznamenáváme celé generace svitavských řezbářů betlémů, které napodobovaly vzory starých barokních mistrů takřka k nerozeznání. Na výzdobě malovaných scénérií, pozadí či teras se podíleli významní svitavští malíři, např. **Johann Dittmann**. V roce 1922 napočítal Anton Mudrak ve Svitavách 49 majitelů velkých betlémů a velké množství malých. Mezi dvěma světovými válkami zde bylo podle německé publikace Heimattbuch (1974) napočítáno na 400 vyřezávaných betlémů. Vysídlení obyvatel německé národnosti ze Svitav se nesmazatelně podepsalo na vývoji této krásné tradice. Většina betlémů byla po

odchodu původních obyvatel rozkradena a zničena, figurky dostávaly děti k hraní, některé se zachránily a jsou roztroušeny po světě.

Některé betlémové figurky, které se zachovaly ve svitavském kostele Navštívení P. Marie, můžete až do 11. ledna příštího roku vidět mezi ostatními betlémy na výstavě betlémů z 19., 20. i 21. století, betlémů papírových, dřevěných, keramických, chlebových, perníkových, ze šustí, vizovického pečiva a já nevím, z čeho ještě. Konečně - přijďte se podívat.

Blanka Čuhelová

STÁLÉ EXPOZICE

Z HISTORIE PRAČEK

SVITAVSKÁ ZASTAVENÍ

OSOBNOST OSKARA SCHINDLERA

VÝSTAVY

30. 11. 2003 - 11. 1. 2004

NAD BETLÉMEM

VYŠLA HVĚZDA

Regionální expozice betlémů

Rozsáhlá výstava betlémů ze Svitav, Poličky, Pardubic, Litomyšle, Lanškrouna, Česká Třebová, Hlinska bude instalována v prostorech výstavních sálů a historické expozice.

Vernisáž: neděle 30. listopadu ve 14 hodin.

Úvodní slovo předseda pardubické pobočky Českého sdružení přátel betlémů Zdeněk Cinkan, kulturní program Ženský pěvecký sbor „Duha“ Proseč

OSTATNÍ AKCE

neděle 7. 12. od 9 do 16 hodin - prostory muzea a Ottendorferova domu

úterý - čtvrtek 9. - 11. 12. od 8 do 15 hodin - prostory muzea

VÁNOCE VE SVITAVÁCH

Tradiční vánoční akce spojená se zdobením perníčků, pečením cukroví, výrobou vánočních ozdob a možností nákupu drobných dáreků. V neděli od 10 do 16 hodin promítání pohádek v kinokavárně Galaxie.

Otevírací doba muzea:

Út - Pá: 9 - 17, So: 9 - 13, Ne: 13 - 17 hodin

Štědrý den: 13 - 16 hodin

25. 12. 2003 - 1. 1. 2004: 13 - 17 hodin

Podrobnější informace o akcích, sbírkách, expozicích a také publikacích vydaných MMG naleznete na webových stránkách muzea www.muzeum.svitavy.cz.

Pořady Střediska kulturních služeb

Informace o všech chystaných i již uskutečněných pořadech SKS, včetně fotodokumentace, najdete na www.kultura-svitavy.cz

Výstavy (otevřeno při akcích SKS)

Divadlo Trám:

Jindřich Pevný: Obrazy

DIVADELNÍ ABONENTNÍ CYKLUS PODZIM 2003

1. Po 19:30 hod. Bílý dům

Švandovo divadlo na Smíchově

W. Shakespeare: **Bouře**

Režie: Michal Lang

Vstupné: 130,- Kč

7. Ne

VÁNOCE VE SVITAVÁCH

Městské muzeum:

9:00 - 16:00 hod.

**Výstava betlémů, pečení vánočního
cukroví, zlobení perníků apod.**

Vstupné: 20,- Kč

Ottendorferův dům:

9:00 - 16:00 hod. Malý sál

**Prodej a výroba drobných vánočních
dárků**

Vstupné: dobrovolné

13:00 - 16:00 hod. Koncertní sál:

Program

13:00 hod. dětský pěvecký sbor Svitaváček MŠ Větrná sbormistryně Olga Skoumalová

14:00 hod. dětský pěvecký sbor Hlásek ZŠ Felberova sbormistryně Helena Saxová

dětský pěvecký sbor Admirál Franklin sbormistr Milan Štrych

15:00 hod. Základní umělecká škola Svitavy:

Kytarová třída Veroniky Plívové

Žesťový orchestr Jaroslava Dvořáka

Vstupné: dobrovolné

Kinokavárna Galaxie

10:00 - 16:00 hod.

Promítání pásma pohádek pro nejmenší - nonstop

Vstupné dobrovolné

8. Po 19:30 hod. Bílý dům

Vánoční koncert Evy Pilarové

Vstupné: 100,- Kč

12. Pá 19:30 hod. Bílý dům

Politické harašení

Účinkuje Miloslav Šimek a Zuzana Bubílková a orchestr Lokomotiva

Vstupné: 130,- Kč

13. So 16:00 hod.

začátek před Ottendorferovým domem

Průvod Lucii

Pro potěšení a zábavu pořádá Dramatická školička ve Svitavách obchůzku a čtvrtý ročník průvodu LUCEK na svitavském náměstí. Vrací se tak ke starým obyčejům našich předků. K vidění bude také vánoční populární představení divadla DNO (Hradec Králové) - „OSLÍK“. Celý průvod bude doprovázet světoznámá kapela STRÝC JOSEF. S sebou svíčky, svítilny, peroutky, mašlovačky, smetáčky, papírové nože na „děti hltavé“, vítány jsou hudební nástroje a chřestidla, zvukadla a pískadla pro závěrečné koledování pod stromečkem.

13. So 18:30 hod. kino Vesmír

Slavnostní koncert pěveckého sboru Dalibor Svitavy

Křest CD

Vstupné: dobrovolné

13. So 19:30 hod. Divadlo Trám

Večer divadla DNO - Hradec Králové

K vidění budou tato představení: 4+1, 365 vteřin, STOP, Q, mnoho písní a ještě nějaké překvapení.

4+1 (autor: T. Komárek, režie: K. Bělohávek).

Motto: TAKOVOU NUDU DOMA NEZAŽIJETE

STOP (autoři: J. Jelínek, M. Škeřík a DNO, režie: DNO a reprízy).

Hra rovná jako silnice, rychlá jako silnice, voňavá jako silnice, nebezpečná jako silnice, černá jako Dno.

365 VTEŘIN (autoři: J. Jelínek, K. Dernerová, J. Kniha, režie: J. Jelínek)

...3-minutové monstrózní podívání a poslechnutí zahrnující celý život.

...a jiná představení a mnoho písní a spousta překvapení či přepadení...

Vstupné 40,- Kč

16. Út 18:00 hod. Divadlo Trám

Vánoce v Trámu

Večírek, kterým nás provede František Černý

Zahrají a zazpívají:

Skupina Chvála Bohu: František Černý, Stáňa Plívová, Zdeněk Ryšánek, Pavel Bolcek, Oto Vais

Divadelní orchestr Trstenická stezka: Matěj Šefrna, Hanča Paráková, Hana Mohrová, Áda Horvát, Radek Mach, Karel Šefrna, Roman Fuchs

MUDr. Vladimír Vlček: kytarové překvapení

Dramatická školička Svitavy: vánoční příběhy a tak vůbec...

Kytarový orchestr dětí z třídy Veroniky Plívové ze svitavské hudebky

Vzpomínka na První českomoravskou nezávislou hudební společnost: Franta Černý, Jirka Michálek, Jiřínek Hodina

Vstupné: dobrovolné

Koncertní sezóna KPH 2003 - 2004

18. Čt 19:00 hod.

Kostel Navštívení Panny Marie

Trio duchovní hudby L'Ambre

Mgr. Stella Maris Hrdličková - soprán

Petr Jeníček - flétna

Hana Kratochvílová - varhany

Vstupné: dobrovolné

25. Čt 20:00 hod. Bílý dům

9. vánoční bigbít

Kapely: I. R. M. A., Kowalski, Nil, Santa Klaus, vánoční varhanní koncert při svíčkách, Fuga, Verze 5, Queen revival.

Vstupné v předprodeji 100,- Kč, na místě 120,- Kč

Předprodej: Městské informační centrum Svitavy

Pořady pro školy:

11. Čt 9:00 11:00 hodin Bílý dům

12. Pá 8:30 10:30 hodin Bílý dům

Gajdoši Brno:

Štědrej večer nastal

Určeno pro MŠ, ZŠ, SŠ dle rozpisu

Vstupné: 30,- Kč (dojíždějící 25,- Kč)

Změna programu vyhrazena

V předvánočním čase Vánoce v Trámu

Sešli jsme se s Františkem Černým. Jednou za rok spojí partu svitavských muzikantů pod jménem Chvála Bohu. Spojí je onen vánoční čas. A co takhle letos zahrát v Trámu a pozvat kamarády a trocha divadla a tak vůbec...prostě Vánoce v Trámu?

Tak to všechno začalo! Vzpomněl jsem si na výborný Frantův recitál (asi před rokem a kousek) v Trámu. Zahráli si „Jirínek“ Hodina a Jirka Michálek - Vzpomínka na První českomoravskou nezávislou hudební společnost - vzpomínka velmi šťastná.

A tak to pokračovalo: Mladí kytaroví žáčci Veroniky Plívové z naší hudebky mají něco s Čechomorem společného...

Překvapení - MUDr. Vlček ve své ordinaci

A dál Trstenická stezka - je divadelní orchestr kolem Matěje Šefrny a hraje melodický bigbít - písničky pro divadlo i bez

divadla. Napadlo nás odpojit repráky a zahrát a zazpívat jen tak. Přidala se naše Dramatická školička...tolik dětí...určitě někdo přijde s vánočním nebo nevánočním textem.

A o panu doktoru Vlčkovi nemůžu mluvit, neb bude vánočním překvapením.

Tak takhle jsme to s Frantou Černým uvařili - trochu jako dort od Pejska a Kočičky - možná se vám zdá. Ale věřte nám - ti všichni, které uvidíte a uslyšíte, jsou si velmi blízcí. Třeba, že se to tak na první pohled každému nemusí zdát. A stejně tak - ač čas vánoční - nemusíte pořád poslouchat koledy.

Vánoce jsou - alespoň pro mě - setkání. A tohle bude stát za to!

Přijďte do Trámu... já tam budu určitě.

Petr Mohr

Pozvánka na koncert KPH

Adventní čas prožíváme v radostném očekávání, ale také v hektickém uklízení a shánění dárků, to znamená v období, kdy na sebe a své blízké máme obvykle velmi málo času. V tomto předvánočním shonu vám proto snad přijde vhod určité zklidnění, uvolnění a alespoň krátké zamyšlení a soustředění. Tuto atmosféru se pokusí navodit Trio duchovní hudby L'Ambré ve složení Stella Maris - Hrdličková (soprán), Petr Jeníček (flétna) a Hana Kratochvílová (varhany). Trio působí od roku 1993, je tedy nasnadě vyzrálou soubor, který má ve svém repertoáru skladby od doby baroka a klasicismus, přes impresionismus, romantismus a nevyhýbá se ani současným světovým a domácím autorům. Na koncertě zazní kromě J. S. Bacha, G. F. Händela, J. Haydna hlavně díla francouzských skladatelů z období impresionismu - jako např. C. Debussyho, G. Faurého, C. Saint-Saënsa, ale také L. Sluky a Fr. Emmerta. Varhany, zpěv a flétna znějí uprostřed chrámu nenapodobitelně a pro vnímavého posluchače bude koncert duchovní hudby jistě pohlazením po duši.

Petr Jeníček

Průvod LUCÍ

„Jdu, jdu, jdu, noci upiju.“

Ano i letos k nám s tímto pokřikem přichází LUCKY. V minulosti se dívky v Čechách převlékaly za LUCKY (zabalené do bílého prostěradla s nafoukanou moukou na obličej, či zakrytým obličejem papírovou maskou podobnou čapímu zobáku). Bylo to v den svátku sv. Lucie, tedy 13. prosince.

Pořádaly své obchůzky, při kterých hlídaly, aby v tento den nebyl porušen v žádné domácnosti zákaz předení lnu, kontrolovaly, zda se všechny děti v době adventu postí. Lucky bílily štětkou stěny, nutily metlou děti modlit se, pokud uměly, daly jim Lucky z košíčku pamlsků. Lucky doprovázela maska kněze, který kázal žertovné věci, krajánka, kominíka, dráteníka a cikánské rodiny. Vše se konalo pro potěšení a zábavu.

Průvod Lucí v roce 2002.

PS Dalibor Svitavy křtí své první CD

Milí přátelé, nastal nám prosinec a s ním i zimní čas. Dětskýma očima radostně očekávaná paní Zima rozevřela svoji náruč a jemný poprašek padající z oblohy jako něžná peříčka halí celou zemi dobíla. Pan Mráz se přidává a kreslí své krásné obrazy na okna domů. A to už tichými a lehkými kroky našlapují do našich domovů Vánoce.

Náš sbor Vám již tradičně přináší sváteční atmosféru, prosycenou vůní jehličí, cinkáním rolniček a rozzářenými dětskými tvářemi, v podobě adventních, vánočních a novoročních koncertů. Jako korálky navlečené na šňůrce čekají na Vás koledy, vánoční písně a především krásná Česká mše vánoční J. J. Ryby, která opěvuje narození našeho Pána a Spasitele.

Prosincová vystoupení začínáme víkendovým pobytem na Slovensku u našich přátel v Banské Štiavnici 5.-7. 12. 2003.

V sobotu 13. prosince v 18:30 hodin chystá PS Dalibor v sále svitavského kina Vesmír slavnostní křest svého prvního CD. Kompakt jistě udělá radost nejen členům sboru, ale i všem, kteří nám fandí, podporují nás a rádi si nás poslechnou. Zakoupit si jej bude moci každý již na vánočních koncertech a věříme, že bude pěkným dárkem nejen pod stromeček.

Pokračování na str. VI

PS Dalibor křtí...

Pokračování ze str. V

Adventní, vánoční a novoroční koncerty zazní v těchto prostorách:

- neděle 14. 12. 14:00 hod., Osík u Litomyšle, Kulturní dům
- pátek 19. 12. 19:00 hod., Vítějeves, kostel sv. Kateřiny
- neděle 21. 12. 15:30 hod., Březová n. Svit., kostel sv. Bartoloměje
19:00 hod., Vendolí, kostel sv. Ondřeje
- středa 24. 12. 24:00 hod., Svitavy, kostel Navštívení Panny Marie (spojené sbory)
- pátek 26. 12. 15:00 hod., Moravská Třebová, kostel sv. Josefa
18:00 hod., Svitavy, kostel Navštívení Panny Marie (spojené sbory s orchestrem)
- neděle 28. 12. 16:00 hod., Bystré u Poličky, kostel sv. Jana Křtitele

- sobota 3. 1. 15:00 hod., Moravská Třebová, kostel sv. Josefa
18:00 hod., Jevíčko, kostel Navštívení Panny Marie (spojené sbory s orchestrem)
- pondělí 5. 1. 17:00 hod., Svitavy, kaple Ústavu sociální péče

Věříme, že si z naší nabídky určitě vyberete a z koncertů si přinesete až domů srdce naplněná radostí, láskou, něhou, pohodou a štěstím.

Děkujeme Vám za chvíle strávené s námi.

Za PS Dalibor Jana Hrubá

15 let Pěveckého sboru IUVENTUS Svitavy

Milí přátelé nejen sborového zpěvu, v těchto dnech uplynulo již patnáct let od chvíle, kdy se začala psát historie Pěveckého sboru IUVENTUS Svitavy, který založila jeho současná sbormistryně PaedDr. Věra Burešová a se kterým spolupracuje klavíristka Mgr. Lenka Fikejzová. Během své dosavadní činnosti se Iuventus účastnil řady akcí a v souvislosti s tímto jubileem by stálo za to, připomenout si alespoň nejvýznamnější z nich.

Na jaře 1999 se Iuventus v Olomouci zúčastnil mezinárodní soutěže Iuventus mundi, kde si svým vynikajícím výkonem zajistil dvě zlaté medaile, které ho pro následující rok katapultovaly na první Olympiádu pěveckých sborů. Na podzim 1999 vydal své

v pořadí již druhé CD nazvané IUVENTUS Svitavy 2. Jak již bylo zmíněno, rok 2000 přinesl členům sboru možnost reprezentovat město Svitavy a celou Českou republiku na Olympiádě pěveckých sborů konané v rakouském Linzi. Reprezentace to byla přinejmenším důstojná, představovala získání dvou stříbrných a jednoho zlatého diplomu a především stříbrnou medaili ve finálové soutěži v kategorii mládežnických sborů. Prestižní Olympiáda přinesla sboru kromě obrovského množství dojmů a zážitků také nová přátelství se zahraničními sbory. Proto se Iuventus v létě 2001 mohl podívat na mezinárodní festival do ruského města Rybinsk, kam jej pozval dívčí sbor Allye Parusa. Již v květnu se ovšem sbor prezentoval

na soutěži Jaro se otvírá ve Žďáru nad Sázavou, kde byl poctěn kromě ceny Zdeňka Lukáše i cenou poroty za vynikající výkon. Krátce na to Iuventus hájil české barvy v německém Limburgu na tamějším festivalu Cäcilia Chortage, ani zde nepřišel zkrátka, vybojoval dvě třetí místa. Na podzim 2001, v době kdy již spolupracoval s hlasovou poradkyní PaedDr. Alenou Tichou, se představil na české scéně na Pražských sborových dnech, kde mu porota přisoudila první místo v kategorii vspělých smíšených sborů. Vloni v září proběhla v italském městě Azzano Decimo soutěž Fiera della Musica. Iuventus se jí zúčastnil a svým zpěvem nadchl natolik, že si z Apeninského poloostrova přivezl nejen první místo v kategorii smíšených sborů, ale také cenu Gran Premio za celkové vítězství v soutěži. V červenci letošního roku Iuventus zamířil do Španělského Cantonigros na prestižní Mezinárodní hudební festival, na kterém vystupoval ve dvou kategoriích, v nichž obsadil druhé a třetí místo.

Veškeré sborové akce by ovšem nebylo možné uskutečnit bez podpory našich rodičů, přátel, partnerů a sponzorů. Mnohokrát děkujeme! Velký dík za podporu naší činnosti patří rovněž městu Svitavy.

Pokud máte chuť oslavit 15. narozeniny s Iuventusem, jste všichni srdečně zváni na Vánoční koncert, který se koná 22. prosince 2003 od 18:00 hodin v sále Bílého domu ve Svitavách. Těšíme se na Vás!

Přemysl Dvořák

**MĚSTSKÁ
KNIHOVNA**
VE SVITAVÁCH

Máchova alej č. 1,
568 02 Svitavy
tel. 461 533 295
fax: 461 514 715
www.booksy.cz
e-mail:
knihovna@booksy.cz

Výpůjční hodiny:

PRO DOSPĚLÉ		PRO DĚTI	
Po - St	9 - 17	Po - St	13 - 17
Čt	zavřeno	Čt	zavřeno
Pá	9 - 17	Pá	13 - 17
So	9 - 11		

Veřejně přístupný internet!

Knihovna bude od 24. prosince do 1. ledna uzavřena.

2. Út 8:30 a 10:00 hod. Divadlo Trám
Byla jednou jedna pohádka

PS Iuventus

15. Vánoce s Iuventusem

Účinkují: PS Iuventus Svitavy a PS Gaudium Gymnázia ve Svitavách
Vstupné: 50,- Kč

ZŠ Felberova

9. Út 17:00 hod. Kino Vesmír

Vánoční koncert

Program: Dětské pěvecké sbory Zvoneček, Hlásek, Admirál Franklin, Sdružení učitelů a přátel Červánek
Vstupné: dobrovolné

Farní sbor Českobratrské církve evangelické

Vánoční a novoroční bohoslužby:

21. Ne 9:30 hod.

Bohoslužby s dětskou vánoční slavností

25. Čt 9:30 hod.

Slavnostní bohoslužby s vysluhováním svatě Večeře Páně

26. Pá 9:30 hod.

Bohoslužby

28. Ne 9:30 hod.

Bohoslužby

31. St 17:00 hod.

Bohoslužby na závěr roku

1. 1. Čt 9:30 hod.

Slavnostní novoroční bohoslužby s vysluhováním svatě Večeře Páně

ZŠ SVITAVY

tel. 461 534 312

11. Čt 17:30 hod. koncertní sál ZŠ
Žákovský hudební večer

18. Pá 17:30 hod. koncertní sál ZŠ
Vánoční žákovský hudební večer

Dům dětí a mládeže „Paleta“

Lanškrounská 4, Svitavy, tel.: 461 533 743
e-mail: ddm@ddm.svitavy.cz, http://www.ddm.svitavy.cz

4. Čt Kino Vesmír
Mikulášské besídky

5. Pá
Čertoviny

16. - 20. Út - So DDM Svitavy
9:00 - 12:00, 13:00 - 17:00 hod.
Vánoční výstava

20. So
Akce Korálkování
Vycházka do okolí se zdobením stromečku.

22. Po 10:00 - 11:30 hod. DDM
Hrajeme si s keramickou hlínou
Cena 20,- Kč za 1 osobu

22. Po 9:00 hod. DDM
Počítačový turnaj

22. Po 10:00 - 11:30 hod. DDM
Výroba dáreků na poslední chvíli

22. Po 9:00 hod. hala Na střelnici
Lezení za vánoční figurkou

22. Po 13:00 hod. Střelnice DDM
Vánoční diabolka

27. So 15:00 - 18:00 hod. Bílý dům
Velká dětská Diskotéka
- DISCO-SHOW Ivana Meisnera z Prahy
Vstupné v předprodeji 30,- Kč na osobu,
v den konání 40,- Kč.

29. Po 10:00 - 11:30 hod. DDM
Keramické dopoledne
Poplatek za 1 osobu činí 30,- Kč

29. Po 8:30 hod. Tělocvična DDM
Vánoční soutěže
- softtenis pro chlapce od 10 - 18 let

29. Po 9:00 - 12:00 hod.
Zpíváme s kytarou

30. Út 8:30 hod.
Vánoční turnaj ve stolním tenisu

Vox angelorum desetileté

V neděli 12. října se konala v kostele Navštívení Panny Marie oslava 10. výročí založení chrámového pěveckého sboru Vox angelorum. Z pohledu „věčnosti“ jistě zanedbatelná doba, z pohledu zpěváků a sbormistrů čas nespočetného množství zkoušek a vystoupení nejen ve svitavských kostelech, Ottendorferově knihovně, muzeu, ale i na mnoha festivalech duchovní hudby u nás i v cizině, v neposlední řadě pak i náročná práce na vydání profilového CD.

Slavnostní koncert po úvodních fanfárách a proslovch ředitele ZUŠ Mgr. Karla Saxe a kněze P. Josefa Konečného zahájil Vox angelorum Spatzenmesse (Vrabčí mše) W. A. Mozarta. Po vystoupeních hostujících sborů - Fermáty Moravská Třebová, Familia cantorum Letohrad a Komorního sboru B. Martinů

Letovice zaujal Vox angelorum perfektní interpretací spirituálů, kde v sólech zazářili Simona Rykrová, Adriana Říhová a Michal Sejkora.

Vyvrcholením pak bylo uvedení Missy brevis Jiřího Pavlicy všemi přítomnými sbory, komorním orchestrem a sólisty Terezkou Nečasovou a Pavlem Klevetou s Mgr. Františkem Bočkem u dirigentského pultu.

Chrámový pěvecký sbor Vox angelorum Vás tímto zve na vánoční „půlnoční“ mši do kostela Navštívení Panny Marie 24. prosince ve 24 hodin, kde za spoluúčinkování PS Dalibor a Iuventus zazní Rybova mše „Hej, mistře!“ Koncertní provedení této mše pak můžete slyšet 26. 12. v 18 hodin v tomtéž kostele. Zpívat budou PS Dalibor, Iuventus, Vox angelorum a další sbory z okolí.

Mgr. František Boček

KINO VESMÍR

tel.: 461 531 446

Pokladna otevřena každý den 17 - 20 hod.

1. - 2. Po, Út 19:30 hod.

Snowboardista Francie, Švýcarsko 2003

Ostrá ledová plocha na hranici života. To, co uvidíte na plátně je skutečné, bez použití triků. Filmová romance s tematikou snowboardingu.

Režie: Olias Barco

Vstupné: 55,- Kč od 12 let titulky 110 min.

3. - 4. St, Čt 19:30 hod.

Můj život beze mě

Španělsko, Kanada 2002

Poslední týdny života mladé ženy, která se nečekaně dozví, že má rakovinu. Psychologický film s vynikajícím hereckým obsazením v produkci Pedro Almodóvar

Scénář a režie: Isabel Coixetová

Vstupné: 55,- Kč od 15 let titulky 106 min.

5. - 6. Pá, So 19:30 hod.

Život Davida Galea USA, GB, SRN 2002

Zločin je jasný. Pravda ne. Kriminální drama s tématem oprávněnosti trestu smrti.

V hlavních rolích: Kevin Spacey a Kate Winsletová

Režie: Alan Parker

Vstupné: 50,- Kč od 15 let titulky 131 min.

7. - 9. Ne, Po, Út 19:30 hod.

Božský Bruce

USA 2003

Kdybys byl týden Bohem, co bys udělal? Jim Carrey a Jennifer Anistonová v bláznivé komedii.

Režie: Tom Shadyac

Vstupné: 60,- Kč titulky 102 min.

10. St Filmový klub: 19:30 hod.

Čas znovu nalezený

Francie, Itálie, Portugalsko 1999

Nečekaně pietní, filmařsky vyzrálý ponor do románového monumentu Marcela Prousta Hledání ztraceného času. Catherine Deneuveová, Vincent Perez, John Malkovich a další.

Scénář a režie: Raoul Ruiz

Vstupné: pro členy FK 35,- Kč, ostatní 45,- Kč od 15 let titulky 163 min.

11. Čt 19:30 hod.

Roger Dodger

USA 2002

Nahá pravda o rozdílech mezi mužem a ženou. Černá komedie. Film pro lidi, kteří se rádi poučí a pro ty, kteří milují New York a seriál Sex ve městě.

Scénář a režie: Dylan Kidd

Vstupné: 55,- Kč od 15 let titulky 104 min.

12. a 14. Pá a Ne 19:30 hod.

Preci, preci, precičky - Svatba

USA 2003

Vzrušující vyvrcholení precičkové ságy. Studentská léta jsou již ve vzpomínkách a je tu svatba! Komedie

Režie: Jesse Dylan

Vstupné: 55,- Kč od 15 let titulky 92 min.

13. So 18:30 hod.

Slavnostní koncert pěveckého sboru Dalibor Svitavy - křest CD

Vstupné: dobrovolné

15. - 16. Po, Út 19:30 hod.

Okno naproti

Itálie, GB, Turecko, Portugalsko 2003

Vítězný film MFF Karlovy Vary 2003. Psychologický snímek o lidských vztazích, o náhodných setkáních, která mění život, ale i o minulosti spjaté s přítomností.

Režie: Ferzan Oztepek

Vstupné: 55,- Kč titulky 106 min.

17. St Filmový klub: 19:30 hod.

Extase

ČR 1933

Slavný filmový experiment. Filmová klasika, citovaná v dějinách filmu. Slavná i tehdy šokující Hedy Kieslerová v hlavní roli. Černobílá drama podle námětu a scénáře Gustava Machatého a Františka Holého.

Režie: Gustav Machatý

Vstupné: pro členy FK: 35,- Kč

ostatní: 54,- Kč 86 min.

18. - 20. Čt, Pá, So 19:30 hod.

Láskou praštěná

USA 2003

Pravidlo č. 1 - zapomeňte na pravidla. Romantická komedie o milostných peripetiích krásné dívky - Manddy Mooreové.

Vstupné: 55,- Kč od 12 let titulky 105 min.

21. - 22. Ne, Po 19:30 hod.

Zelené peklo

USA, SRN, GB 2002

Podvod je jejich největší zbraň. Akční thriller.

V hlavních rolích: John Travolta a Samuel L. Jackson

Režie: John McTierman

Vstupné: 50,- Kč od 12 let titulky 99 min.

19. - 23. Pá, Po, Út, 15:00 a 17:00 hod.

So a Ne

17:00 hod.

Hledá se Nemo

USA 2003

I s malou rybičkou mohou být velké starosti. Nejúspěšnější animovaný film všech dob. Vyrobito studio Pixar (Toy Story, Příšerky, s.r.o. atd.) Nezapomnětlivější ryba, nejstarostlivější rybí táta a nejširší žraločí úsměv od dob „Čelistí“.

Scénář a režie: Andrew Stanton

Vstupné: 55,- Kč dabováno 101 min.

24. - 26. St, Čt, Pá

Vánoční prázdniny

27. - 28. So, Ne 19:30 hod.

Neprůstřelný mnich

USA 2003

Megamoc vyžaduje megaodvahu. Akční dobrodružný film podle komiksu. Karel Roden v další záporné roli.

Režie: Paul Hunter

Vstupné: 50,- Kč od 12 let titulky 104 min.

29. - 30. Po, Út 19:30 hod.

Láska nebeská

GB 2003

Kam se všude podíváte, všude je láska. A v předvánočním Londýně doléhá v deseti romantických příbězích na každého... Nebesky romantická komedie.

Alan Rickman, Emma Thompsonová, Hugh Grant, Liam Neeson a další...

Scénář a režie: Richard Curtis

Vstupné: 55,- Kč od 12 let titulky 129 min.

Leden 2004

2.-3. Pá, So 19:30 hod. Čtyři pírká - Zkouška cti

4.-6. Ne, Po, Út 19:30 hod. Švindlíři

Filmy pro školy

2. - 5. 12. Út - Pá 8:15 a 10:15 hodin

Čert ví proč

Určeno: předškolní MŠ, ZŠ

100 minut

Vstupné: 25,- Kč

15. - 18. 12. Po - Čt 8:15 a 10:30 hodin

Pupendo

Určeno: 7. - 9. roč. ZŠ, SŠ, SOU

120 minut

Vstupné 30,- Kč

19. 12. Pá 8:30 hodin

Čert ví proč

Určeno: ZŠ nám. Míru a ZŠ T. G. Masaryka

100 minut

Vstupné: 25,- Kč

KINOKAVÁRNA GALAXIE

tel.: 602 969 647

2. Út 20:00 hod.

Snowboardista Francie, Švýcarsko 2003

Režie: Olias Barco

Vstupné: 55,- Kč od 12 let titulky 110 min.

3. - 4. St, Čt 20:00 hod.

Můj život beze mě

Španělsko, Kanada 2002

Scénář a režie: Isabel Coixetová

Vstupné: 55,- Kč od 15 let titulky 106 min.

5. - 6. Pá, So 20:00 hod.

Život Davida Galea

USA, GB, SRN 2002

Režie: Alan Parker

Vstupné: 50,- Kč od 15 let titulky 131 min.

7. Ne od 10:00 do 16:00 hod.

Vánoce v kinokavárně

Pásmo pohádek pro nejmenší - nonstop.

Vstupné zdarma!

9. Út 20:00 hod.

Božský Bruce

USA 2003

Režie: Tom Shadyac

Vstupné: 60,- Kč titulky 102 min.

10. - 11. St, Čt 20:00 hod.

Roger Dodger

USA 2002

Scénář a režie: Dylan Kidd

Vstupné: 55,- Kč od 15 let titulky 104 min.

12. a 14. Pá, Ne 20:00 hod.

Preci, preci, precičky - Svatba

USA 2003

Režie: Jesse Dylan

Vstupné: 55,- Kč od 15 let titulky 92 min.

16. Út 20:00 hod.

Okno naproti

Itálie, GB, Turecko, Portugalsko 2003

Režie: Ferzan Oztepek

Vstupné: 55,- Kč titulky 106 min.

17. St 20:00 hod.

Pupendo

ČR 2003

Poselství budoucím generacím. Hořká komedie.

Režie: Jan Hřebejk

Vstupné: 50,- Kč 120 min.

18. - 20. Čt, Pá, So 20:00 hod.

Láskou praštěná

USA 2003

Vstupné: 55,- Kč od 12 let titulky 105 min.

20. - 21. So, Ne 15:00 hod.

Hledá se Nemo

USA 2003

Scénář a režie: Andrew Stanton

Vstupné: 55,- Kč dabováno 101 min.

21. - 22. Ne, Po 20:00 hod.

Zelené peklo

USA, SRN, GB 2002

Režie: John McTierman

Vstupné: 50,- Kč od 12 let titulky 99 min.

23. - 26. Út, St, Čt, Pá

Vánoční prázdniny

27. - 28. So, Ne 20:00 hod.

Neprůstřelný mnich

USA 2003

Režie: Paul Hunter

Vstupné: 50,- Kč od 12 let titulky 104 min.

29. - 30. Po, Út 20:00 hod.

Láska nebeská

GB 2003

Scénář a režie: Richard Curtis

Vstupné: 55,- Kč od 12 let titulky 129 min.